

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 18-07-2023
Notanummer	: 2023-666
Datum	: 18-07-2023
Programma	: 10a - Economie en internationaal beleid
Portefeuillehouder	: Wethouder Walder,
Bijlage(n)	: Uitvoeringsagenda Economie 20072023.pdf

Parafering

11-07-2023: Wethouder11-07-2023: Programmamanager Economie en Internationaal beleid

Agendering

* 12-07-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

20-07-2023

B & W d.d.: 18-07-2023

Besluit

1. De Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026 vast te stellen
2. De raadsmededeling vast te stellen
3. De stukken aan te bieden aan de Raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

De afgelopen 4 jaar gaven we met de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022 inzicht in de wijze waarop we in nauwe samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen werkten aan de versterking van de Deventer economie. Ook vormde het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente. Deze sessies met de raad organiseerden we samen met het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Gezien de samenwerking en samenhang van activiteiten en projecten bleek dat een goede combinatie.

Nu presenteren we de geactualiseerde versie 'Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026'. Dit vervolg op de vorige uitvoeringsagenda is geen nieuwe visie op de Deventer economie, maar geeft aan waar we samen met al onze partners in de gemeente de komende jaren mee aan de slag gaan. We hebben het Bestuursakkoord 2022-2026: 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen', evenals de meest recente economische beleidsstukken als basis genomen. Daarnaast laten we zien hoe we uitvoering geven aan de economische thema's zoals in de gemeentebegroting voor Programma Economie en Internationaal beleid zijn opgenomen.

Nieuwe accenten binnen deze versie zijn de aandacht voor de 17 Global Goals van de Verenigde Naties waarin we kansen voor economische groei aan maatschappelijke betekenis willen koppelen, én aandacht voor Deventer als woon- en werkstad.

Daarbij willen we antwoord geven op de vraag op welke manier we voor voldoende ruimte kunnen zorgen om (nieuw) bedrijvigheid te huisvesten, en hoe we de krapte op de arbeidsmarkt kunnen tegengaan.

Deze nieuwe uitvoeringsagenda vormt de paraplu voor onze inspanningen en onderliggende vastgestelde beleidsdocumenten. Zo werken we samen aan het op de kaart zetten van Deventer als authentieke, eigenwijze en vernieuwende Hanzestad.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De rode draad van het Programma Economie en Internationaal Beleid is dat we als gemeente investeren in randvoorwaarden om de economie te stimuleren en ontwikkelingen aan te jagen door middel van inzet van onze capaciteit, netwerk, kennis en financiële middelen. Dat beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen.

Kader

- Bestuursakkoord 2022-2026: 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen
- Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie
- Ambitienota Internationaal beleid 2022-2026
- Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer
- Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- (Evaluatie) Detailhandelsstructuur 2015-2020
- (Evaluatie) Horecabeleid 2016-2020
- Human Capital agenda Deventer 2023-2026
- Perspectief Ruimte voor Werken
- Begroting 2023

Betrokken partijen en participatie

Alle beleidsdocumenten die ten grondslag liggen aan deze uitvoeringsagenda zijn tot stand gekomen in directe afstemming met partners de stad. Hieronder vallen het Deventer Economisch Perspectief (DEP, met daarin Saxion, Aventus, MKB Deventer, Parkmanagement en Deventer Kring van Werkgevers), maar ook Stichting Deventer Binnenstadsmanagement, het Ondernemershuis, Deventer Marketing, Koninklijke Horeca Nederland afdeling Deventer, regionale en internationale partners.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

- Deze geactualiseerde uitvoeringsagenda geeft aan hoe we als gemeente invulling geven aan de 5 thema's in de programmabegroting: ruimte voor werken; ondernemen; aantrekkelijke stad en platteland; veerkrachtige arbeidsmarkt; Deventer Internationale Hanzestad
- Het document vormt een goede basis voor gesprekken met de Raad, vaak in combinatie met het DEP, over programma Economie en Internationaal beleid
- Het document bevat zelf geen nieuw beleid, en heeft een dynamisch karakter waarin flexibiliteit en aanpassingsvermogen belangrijk zijn voor resultaten.
- Dit vervolg op de Uitvoeringsagenda 2019-2022 is aangekondigd in het begrotingsproces 2023.

Financiële consequenties en dekking

De programmabegroting Economie en Internationaal beleid en formatie vallen samen met de beleidsterreinen in deze Uitvoeringsagenda 2023-2026. Deze uitvoeringsagenda vraagt geen extra financiële middelen. Daar waar dat wel het geval is, is steeds afzonderlijke besluitvorming van het college in voorbereiding waarin nadere afweging van belangen, kosten en baten in beeld worden gebracht.

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Deze nieuwe uitvoeringsagenda schetst hoe we met de thema's uit de programmabegroting economie en internationaal beleid aan de slag gaan. Twee maal per jaar praten we de raad bij over de voortgang, vaak in samenwerking met het DEP.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026		
Nummer	2023-666	Portefeuillehouder	Wethouder Walder,
Team	DEV-BLD	Datum	18-07-2023

Inleiding

De afgelopen 4 jaar gaven we met de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022 inzicht in de wijze waarop we in nauwe samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen werkten aan de versterking van de Deventer economie. Ook vormde het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente. Deze sessies met de raad organiseerden we samen met het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Gezien de samenwerking en samenhang van activiteiten en projecten bleek dat een goede combinatie.

Nu presenteren we de geactualiseerde versie 'Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026'. Dit vervolg op de vorige uitvoeringsagenda is geen nieuwe visie op de Deventer economie, maar geeft aan waar we samen met al onze partners in de gemeente de komende jaren mee aan de slag gaan.

Kader

- Bestuursakkoord 2022-2026: 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen
- Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie
- Ambitienota Internationaal beleid 2022-2026
- Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer
- Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- (Evaluatie) Detailhandelsstructuur 2015-2020
- (Evaluatie) Horecabeleid 2016-2020
- Human Capital agenda Deventer 2023-2026
- Perspectief Ruimte voor Werken
- Begroting 2023

Kern van de boodschap

De uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2020-2023 geeft aan hoe we als gemeente invulling geven aan de 5 thema's in de programmabegroting: ruimte voor werken; ondernemen; aantrekkelijke stad en platteland; veerkrachtige arbeidsmarkt; Deventer Internationale Hanzestad. Deze nieuwe uitvoeringsagenda vormt de paraplu voor onze inspanningen en onderliggende vastgestelde beleidsdocumenten. De nieuwe uitvoeringsagenda vraagt geen extra financiële middelen. Daar waar dat wel het geval is, is steeds afzonderlijke besluitvorming van college en/of raad in voorbereiding waarin nadere afweging van belangen, kosten en baten in beeld worden gebracht. Op basis van dit document praten we de raad twee maal per jaar bij over economische ontwikkelingen, vaak gezamenlijk met het Deventer economisch Perspectief (DEP).

Nadere toelichting

We hebben het Bestuursakkoord 2022-2026: 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen', evenals de meest recente economische beleidsstukken als basis genomen voor de

actualisering van de vorige Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid (2019-2022). We laten zien hoe we uitvoering geven aan de economische thema's zoals in de gemeentebegroting voor Programma Economie en Internationaal beleid zijn opgenomen. Alle beleidsdocumenten die ten grondslag liggen aan deze uitvoeringsagenda zijn tot stand gekomen in directe afstemming met partners de stad. Hieronder vallen het DEP (met daarin Saxion, Aventus, MKB Deventer, Parkmanagement en Deventer Kring van Werkgevers), maar ook Stichting Deventer Binnenstadsmanagement, het Ondernemershuis, Deventer Marketing, Koninklijke Horeca Nederland afdeling Deventer, regionale en internationale partners.

Nieuwe accenten binnen deze versie zijn de aandacht voor de 17 Global Goals van de Verenigde Naties waarin we kansen voor economische groei aan maatschappelijke betekenis willen koppelen, én aandacht voor Deventer als woon- en werkstad. Daarbij willen we antwoord geven op de vraag op welke manier we voor voldoende ruimte kunnen zorgen om (nieuw) bedrijvigheid te huisvesten, en hoe we de krapte op de arbeidsmarkt kunnen tegengaan. Zo werken we samen aan het op de kaart zetten van Deventer als authentieke, eigenwijze en vernieuwende Hanzestad.

Uitvoeringsagenda economie

2023 - 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Ruimte voor werken	5
Werklocaties in Deventer	5
Innovatiemilieus	8
2. Ondernemen	9
Naar een vitale, innovatieve en duurzame economie	9
Impact ondernemen	10
Samenwerking in het netwerk	12
Ondernemersdienstverlening gemeente	14
3. Aantrekkelijke stad en platteland	16
Deventer op de kaart	16
Gezamenlijk investeren in de binnenstad	18
4. Veerkrachtige arbeidsmarkt	22
Een Deventer Human Capital Agenda	22
5. Deventer internationale Hanzestad	26
Internationaal beleid en de Global Goals for Sustainable Development	26

Inleiding

AFBEELDING: GRONDWERKZAAMHEDEN OP BEDRIJVENTERREIN A1

Voor u ligt de opvolger van de ‘Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022’. De afgelopen 4 jaar gaven we met die agenda als gemeente inzicht in de wijze waarop we in nauwe samenwerking met ondernemers en onderwijsinstellingen werkten aan de versterking van de Deventer economie. Ook vormde het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente.

Deze sessies met de raad organiseerden we gezamenlijk met het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Het DEP is een samenwerkingsverband van het georganiseerde bedrijfsleven in Deventer, het beroepsonderwijs in onze regio en de gemeente Deventer. Gezien de samenwerking en samenhang van activiteiten en projecten bleek dat een goede combinatie.

In deze geactualiseerde uitvoeringsagenda hebben we het Bestuursakkoord 2022-2026: ‘Dichtbij, Betrokken & Bevlogen’, evenals de meest recente economische beleidsstukken als basis genomen. We geven uitvoering aan de thema’s zoals ook in de gemeentebegroting voor programma economie en internationaal beleid zijn opgenomen.

Daarnaast hebben externe ontwikkelingen in de afgelopen jaren (Corona, oorlog Oekraïne) laten zien hoezeer deze hun weerslag hebben op onze lokale economie. Daarom heeft het document een dynamisch karakter waarin flexibiliteit en aanpassingsvermogen belangrijk zijn voor resultaten.

De uitvoeringsagenda geeft in elk geval richting en focus aan onze inspanningen op de volgende vijf onderwerpen:

- 1. Ruimte voor werken**
- 2. Ondernemen**
- 3. Aantrekkelijke stad en platteland**
- 4. Veerkrachtige arbeidsmarkt**
- 5. Deventer, internationale Hanzestad**

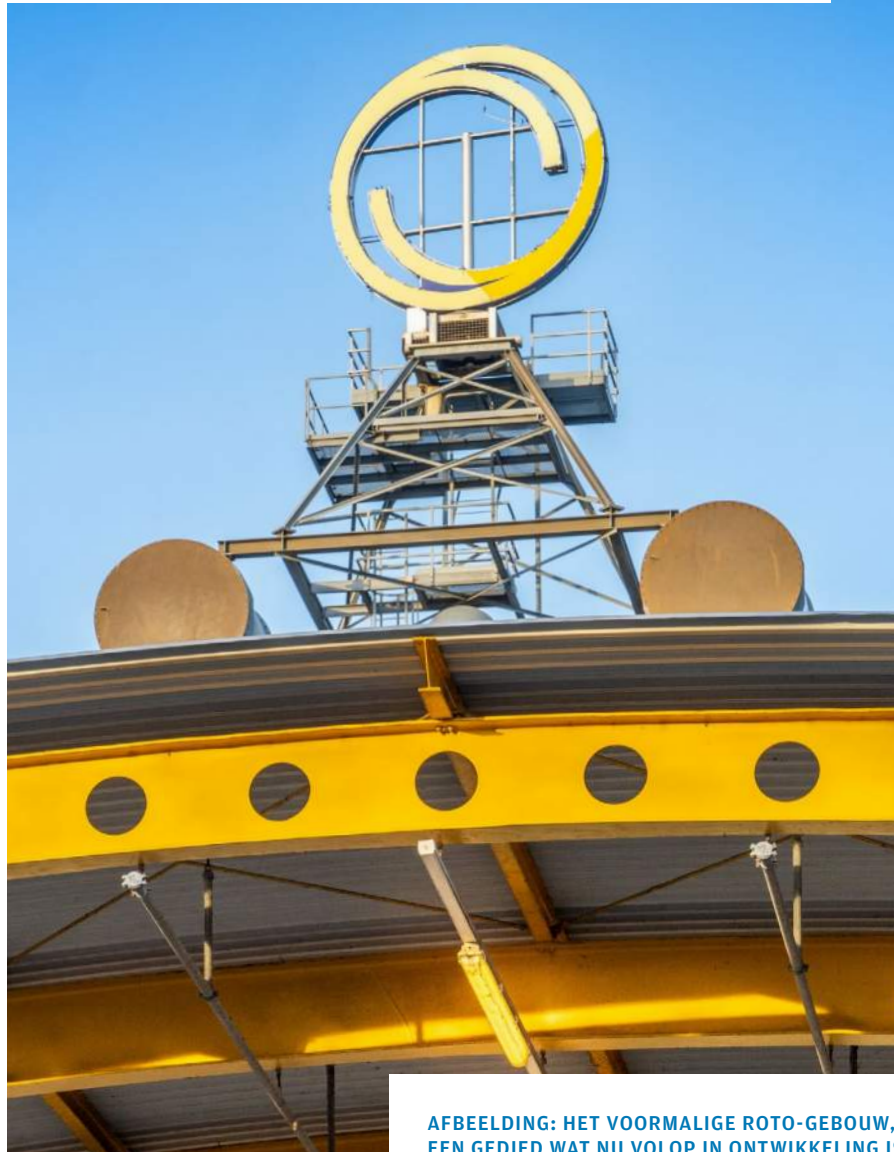
De rode draad van het Programma Economie en Internationaal Beleid is dat we als gemeente investeren in randvoorwaarden om de economie te stimuleren en ontwikkelingen aan te jagen door middel van inzet van onze capaciteit, netwerk, kennis en financiële middelen. Dat beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen.

We trekken, afhankelijk van de onderwerpen, samen op met andere gemeenten en regio's, waarbij met de regio Stedendriehoek en provincie Overijssel de samenwerkingslijnen kort en vanzelfsprekend zijn. Maar ook met het rijk en internationaal worden samenwerkingen opgebouwd. Nieuwe accenten binnen de agenda zijn vooral de aandacht voor de 17 Global Goals van de Verenigde Naties waarin we kansen voor economische groei aan maatschappelijke betekenis willen koppelen, én de aandacht voor Deventer als woon- en werkstad. Daarbij willen we antwoord geven op de vraag op welke manier we voor voldoende ruimte kunnen zorgen om (nieuwe) bedrijvigheid de komende jaren te huisvesten, en hoe we de krapte op de arbeidsmarkt kunnen tegengaan.

Deze uitvoeringsagenda is nadrukkelijk geen nieuwe visie op de Deventer economie, maar geeft aan waar we samen met al onze partners in de gemeente de komende jaren mee aan de slag gaan. Het vormt de paraplu voor onze inspanningen en onderliggende vastgestelde beleidsdocumenten. Zo werken we samen aan het op de kaart zetten van Deventer als authentieke, eigenwijze en vernieuwende Hanzestad.

Programmateam Economie en Internationaal beleid
Deventer, zomer 2023

1. Ruimte voor werken

AFBEELDING: HET VOORMALIGE ROTO-GEBOUW, EEN GEDIED WAT NU VOLOP IN ONTWIKKELING IS

Werklocaties in Deventer

De ruimtevraag van ons bedrijfsleven, en van bedrijven die zich willen vestigen in Deventer, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. De marktdruk is niet alleen zichtbaar in de grote belangstelling voor A1 Bedrijvenpark. Ook op de oudere bedrijventerreinen is er inmiddels schaarste. Zowel nieuwbouw als herontwikkeling is nodig om ruimte te creëren.

Met de noodzaak om woningen te bouwen en met de benodigde ruimte voor de duurzaamheidstransities, ligt er een grote claim op de schaarse beschikbare ruimte. Bij de plannen voor vernieuwing van de stad en de dorpen is het van belang dat er ook genoeg ruimte is voor ondernemerschap en voor bedrijvigheid. Naast nieuwe terreinen en herstructurering gaat het over de kansen van functiemenging, nieuwe verdienmodellen in binnensteden, flexwerken en kantoorlocaties, en over het anticiperen op de toekomstige ruimtevraag van de circulaire economie.

Op regionaal niveau werken we aan de programmering van bedrijven-terreinen. Hierdoor geven we ruimte aan economische groei en kiezen we voor de beste locaties. Om daarin goede keuzes te maken is onderzocht wat nodig is aan ruimte voor werken in Deventer. Uit dit onderzoek komen de volgende 4 uitgangspunten naar voren voor de ontwikkeling van de (ruimtelijke) economie van Deventer:

1. Deventer blijft een woon- en werkstad. Daarvoor bieden we ruimte aan de bedrijven in de stuwende sectoren industrie, logistiek, (groot)handel en bouw. Hierin is Deventer vanouds sterk. Deze sectoren bieden veel werkgelegenheid en een grote variatie in banen voor alle lagen van de bevolking. Daarnaast bieden we ruimte aan bedrijven die goed passen in een duurzame maak- en open innovatiestad. Deze kennisgerelateerde bedrijven sluiten goed aan op de interesse van creatieve stedelingen (techniek, kennis, design, media, architectuur, ambacht, kunst en cultuur).
2. Er is noodzaak om Deventer een scherper economisch profiel te geven. Het in het onderzoek beschreven Deventer DNA is een goed startpunt en dit gaan we verder uitwerken en uitlichten. Wat is de economische identiteit van Deventer en welk profiel zetten we waar in de etalage?

3. We moeten zuinig zijn op de beschikbare ruimte voor werken in Deventer, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Dat betekent dat we zorgvuldig moeten kijken naar transformatieplannen van werklocaties naar woon- en werklocaties.
4. We willen ruimte geven aan de groei en ontwikkeling van het aanwezige MKB en zetten in op herstructurering én op een nieuw, toekomstbestendig bedrijventerrein.

Naast deze punten gaan we aan de slag met kantoorlocaties. Op een aantal kantorenlocaties zal het gewenst zijn juist daar te gaan investeren in de aantrekkelijkheid van het werkmilieu. Op locaties met een ongunstig kantorenperspectief gaan we kijken naar verruiming van de bestemming. Tot slot zullen we kritisch kijken naar functiemenging in transformatiegebieden. Daarbij is het van belang om in de programmering van (nieuwe) woon-werkgebieden de mogelijkheid voor bedrijfsmatige functies goed te onderbouwen, zodat ze in goede samenhang zijn met woonfuncties en voorzieningen.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

De Deventer bedrijventerreinen bestaan uit Bergweide 1 en 2 oftewel het Havenkwartier, Bergweide 3 (inclusief de Roto-locatie), Bergweide 4 (de beroepshaven), Bergweide 5 (waaronder S/park Deventer en Gas-fabriek), Kloosterlanden (inclusief het Hanzepark), A1 Bedrijvenpark en Handelsondorp de Weteringen. De veelal stuwende bedrijvigheid in het grote aaneengesloten bedrijfsgebied is een cruciaal onderdeel in het ruimtelijk-economisch functioneren van de gemeente Deventer. Het verduurzamen van bedrijfstuurgoed en bedrijventerreinen is een randvoorwaarde voor toekomstige economische groei.

‘Toekomstbestendige bedrijventerreinen (TBBT)’ is een van de projecten van het Deventer Economisch Perspectief (DEP), met aandacht voor energietransitie, circulariteit, infrastructuur, werkomgeving en clustervorming. De doelstelling is om te komen tot dynamische bedrijventerreinen die klaar zijn voor maatschappelijke en economische ontwikkelingen, met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen. Om dat te kunnen bereiken zijn met de ondernemers op de bedrijventerreinen, de gemeente Deventer en de DEP-partners de opgaven in beeld gebracht. De provincie Overijssel, de gemeente Deventer en de DEP-partners trekken samen op in de 18 projecten van de uitvoeringsagenda TBBT die variëren van klimaatmaatregelen en fietsinfrastructuur tot de herstructurering van oudere deelgebieden op Bergweide en Kloosterlanden. In de Deventer aanpak gaan ondernemers aan kop met plannen en financiering en steunen we dit vanuit de overheid met cofinanciering op basis van goede afspraken over voorwaarden. Inmiddels is er in totaal drie miljoen euro vanuit de gemeente beschikbaar voor het maken van de noodzakelijke stappen op de bedrijventerreinen. De komende jaren gaan we hier samen met de DEP-partners verder mee aan de slag.

Haven

In het beleidsdocument ‘ambitie beroepshaven 2030’ worden de kansen en mogelijkheden voor de Port of Deventer in 2030 geschetst en zijn de bijbehorende stappen gedefinieerd om de vaart in de ontwikkeling van de beroepshaven erin te houden. We zetten in op goede bereikbaarheid over water zodat meer watergebonden en logistieke bedrijven zich in Deventer vestigen en we een bijdrage kunnen leveren aan de circulaire economie. We hebben daarom als gemeente geïnvesteerd in de aanleg van een containeroverslag en een extra wachtplaats in de vijfde havenarm.

De sluis, de daarmee samenhangende op- en overslag in de binnenhaven en aansluitende transportroutes over de weg zijn van bovenregionale economische betekenis en vormen naar de toekomst de basis voor het stimuleren van duurzamer vervoer in Overijssel. Om klaar te zijn voor de toekomst voeren we een onderzoek uit naar de toekomst van de sluis, samen met onze partners in het havenplatform. Tevens kijken we op welke wijze we bestaande kades en oevers beter kunnen benutten voor bedrijven met havengebonden activiteiten en hoe we comfort kunnen bieden aan bedrijven gelegen aan de haven ten aanzien van mogelijk beperkende ruimtelijke invulling, zoals wonen.

Deventer doet mee in een gezamenlijke Overijsselse aanpak de haven en de sluis onder te brengen in de lobby richting de EU North Sea Baltic Corridor. Dit om grensoverschrijdende kennisuitwisseling, samenwerking en EU-financiering te bevorderen. Daarnaast onderzoeken we of logistieke netwerkvorming binnen de Regio Stedendriehoek een meerwaarde heeft voor Deventer.

Innovatiemilieus

De Kennisas in Deventer wordt gevormd door de verschillende gebieden vanaf de Poort van Deventer aan de A1 tot aan het station van Deventer. Gebiedstransformaties als het Havenkwartier en Roto sluiten aan op gebieden met een inspirerend vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven, startups en scaleups zoals het S/Park, de Gasfabriek en de Kien. Dit gebied vormt de basis voor een groot aantal kennisintensieve bedrijven als ingenieursbureaus, softwarebedrijven en hightech productiebedrijven en is een vitaal vestigingsmilieu met focus op digitalisering, techniek en innovatie. De ambitie uit de Omgevingsvisie om te komen tot méér (zichtbare) economische innovatie wordt hier zichtbaar. Naast het creëren van aantrekkelijke woonmilieus en het juiste voorzieningenniveau is het creëren van aantrekkelijke en complementaire werkmilieus van groot belang voor het behouden en aantrekken van talent dat de Deventer bedrijven nodig hebben. En dus voor de economische positie en kracht van Deventer.

De innovatie-omgevingen in Deventer zijn nog niet volwassen, maar de perspectieven voor groei zijn gunstig. Wij werken aan de ontwikkeling van de benodigde condities om de innovatiemilieus tot volwassenheid te laten komen. We werken hiertoe samen met bedrijven en onderwijs in de Kien en de Poort van Deventer (Gasfabriek-terrein en S/Park) aan de economische, fysieke en netwerkontwikkeling. In thema 2 is aangegeven hoe ons innovatiebeleid daaraan bijdraagt.

AFBEELDING: HET GASFABRIEKTERREIN, DEEL VAN DE KENNISAS, WAAR VEEL INNOVATIEVE ONDERNEMINGEN GEVESTIGD ZIJN

2. Ondernemen

AFBEELDING: HEFTRUCK IN EEN MAGAZIJN

Naar een vitale, innovatieve en duurzame economie

In Deventer is het goed ondernemen. Het hechte economische netwerk, de goede bereikbaarheid en de variatie aan sectoren maken dat de lokale economie tegen een stootje kan. Maar grondstoffenschaarste, stijgende energieprijzen, een oorlog op Europese bodem en klimaatverandering raken ook Deventer. Van bedrijven wordt een steeds snellere aanpassing verwacht aan veranderende omstandigheden.

Ze moeten daarom aan de slag met oplossingen op het gebied van bijvoorbeeld digitalisering, energie, circulariteit, personeel en logistieke ketens om zich van een flexibel en toekomstbestendig bedrijfsmodel te verzekeren. Naast economische ontwikkeling en financieel rendement hebben steeds meer bedrijven oog voor maatschappelijke opgaven als brede welvaart en klimaat.

Impact ondernemen

In Deventer willen we ondernemers een goede uitgangspositie bieden voor economische ontwikkeling die hand in hand gaat met impact ondernemen. Dit is een manier van ondernemen waarbij de ondernemer naast het financiële motief ook een bijdrage levert aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De 17 Global Goals for Sustainable Development (SDG's, Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn hierbij het kompas. Naast een vernieuwend en toekomstbestendig economisch klimaat maken we hiermee Deventer aantrekkelijker om talent aan ons te binden.

Samen met het economisch netwerk, waaronder het Ondernemershuis (ook SDG House voor de regio Stedendriehoek), onderwijs en maatschappelijke organisaties brengen we in kaart hoe we ondernemers en bedrijven het beste kunnen ondersteunen met impact ondernemen. Ook onderzoeken we of en bij welke regionale en nationale initiatieven we kunnen aansluiten om kennis en ervaring uit te wisselen. Daarbij richten we ons op het brede MKB in sterke sectoren en thema's als innovatie, duurzaamheid en digitalisering. We werken dit uit in een actieagenda waarin we de ontwikkelingen bijhouden en de beweging naar impact ondernemerschap in Deventer stap voor stap verder uitbouwen.

Innovatie

Innovatie is belangrijk voor een krachtige Deventer economie. In maatschappelijke en economische transities leveren ideeën en impulsen van ondernemers immers een belangrijke bijdrage. Voor hulp bij innovatie kunnen bedrijven zich richten tot bijvoorbeeld Oost NL en de regionale

businessdevelopers van de provincie. Maar het brede MKB in Deventer wordt nog maar matig bereikt, Met het Ondernemershuis verkennen we de mogelijkheden om daar stappen in te zetten. De innovatie-omgevingen in Deventer zijn nog niet volwassen, maar de perspectieven voor groei zijn gunstig. Wij werken aan de ontwikkeling van de benodigde condities om de innovatiemilieus tot volwassenheid te laten komen. We werken hiertoe samen met bedrijven en onderwijs in de Kien en de Poort van Deventer (Gasfabriekterrein en S/Park) aan de economische, fysieke en netwerk-ontwikkeling.

Bij thema 1 is aangegeven hoe we bijdragen aan de fysieke ontwikkeling van deze milieus, maar het bouwen van een ecosysteem gaat om een breder pakket dan het aanbieden van kavels. Zo vormt het bestaan van een dynamisch netwerk van ondernemers en overige stakeholders een belangrijke versneller. De ingezette koers om daarin samen te werken met partners, wordt voortgezet. Bijvoorbeeld via de innovatietrajecten en fieldlabs van de Kien of het startup ecosysteem met Gasfabriek, Ondernemershuis en Saxion. Daarbij zoeken we actief de samenwerking met partners als de regio Stedendriehoek, de provincie en Oost-Nederland.

De komende tijd gaan we aan de slag met het opstellen van een publiek-private Kennis en Innovatie Agenda (KIA). Een dergelijke agenda geeft ons een steviger positie in de Strategische Innovatie investeringsagenda van Oost-Nederland (SIIA) en biedt ons uitzicht op andere innovatiefondsen. In Deventer lijkt ruimte voor een profiel dat zich richt op toegepaste kennisontwikkeling op het vlak van digitale technieken voor de leefomgeving (de Kien) en smart energy/energietransitie en bedrijvigheid in de circulaire keten (Gasfabriek/Saxion). Met het centraal stellen van een innovatieve en duurzame economie bij onze inspanningen dragen we bij aan de SDG's als Duurzame energie (SDG 7), Duurzame steden (SDG 11) en Verantwoorde

consumptie en productie (SDG 12). Wat tegelijkertijd van wezenlijk belang is om te komen tot een vitale en weerbare economie die bijdraagt aan de brede welvaart van Deventer (SDG 8).

Tot slot willen we bekijken hoe we als gemeente innovatie kunnen stimuleren door in te zetten op het formuleren van bijvoorbeeld challenges, pilotopdrachten en prijsvragen, of door maatschappelijke opgaven aan te besteden. Binnen de Kien is hier een voorzichtig begin mee gemaakt met de co-creatie van een innovatieve en duurzame brug. Een gemeentelijk innovatiefonds zou een aanjaag- en cofinancieringsfunctie kunnen vervullen bij het verder ontwikkelen van de gemeentelijke rol.

Duurzaamheid

Energietransitie, klimaatadaptatie en duurzame economie zullen in toenemende mate direct effect hebben op individuele ondernemers. In 2050 moet de totale economie circulair zijn en in 2030 al de helft. Dit heeft invloed op bedrijfsprocessen en ruimtelijke keuzes (ruimtebeslag en korte kringlopen). Vanuit programma Economie denken en werken we mee waar het ondernemers en bedrijven in Deventer raakt. Hierbij dragen we er zorg voor dat vooruitgang op de ene SDG, bijvoorbeeld Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12), zo veel mogelijk hand in hand gaat met bijvoorbeeld Werkgelegenheid (SDG 8) en Industrie en innovatie (SDG 9). We zetten de instrumenten uit deze economische agenda ook in om bij te dragen aan de duurzaamheidstransities. Eerste stappen voor een aanpak rond klimaat en energie op de bedrijventerreinen zijn gezet in het project TBBT. Aan vestiging op A1 Bedrijvenpark worden verregaande duurzaamheidseisen gesteld. Met het DEP wordt gewerkt aan een smart energy hub om beter te voorzien in de energievoorziening op bedrijventerreinen. Uit het onderzoek naar 'Ruimte voor werken' komt de mogelijke keuze voort

om bij de beroepshaven te kiezen voor vestiging van bedrijven die bijdragen aan de ontwikkeling naar een circulaire economie. Bij het stimuleren van innovatie staan de bijdragen die dit levert aan de maatschappelijke en economische opgaven centraal. Het hanteren van de SDG's als stip op de horizon maakt dit breed zichtbaar en herkenbaar.

Digitalisering

Digitale en technologische ontwikkelingen brengen ingrijpende veranderingen met zich mee, ook voor de vernieuwing van de economische structuur. Denk aan digitalisering van productie, lokaal 3D-printen, het gebruik van big data en AI, platformeconomie, thuiswerken, online kopen, enzovoort. Het bijzondere aan deze ontwikkeling is dat het niet alleen gaat om een technische ontwikkeling maar dat deze diep ingrijpt in hoe wij leven en werken. Zo hebben ze invloed op de inrichting en samenstelling van binnensteden, logistieke processen en arbeid.

Met de economische partners zetten wij ons in om deze ontwikkelingen en beschikbare instrumenten zo goed mogelijk bereikbaar te maken voor de Deventer MKB bedrijven die daar nog flinke stappen in kunnen zetten. Zowel intern als extern werken we samen aan het stimuleren van digitalisering in brede zin, bijvoorbeeld door deelname aan de Citydeal Slimme stad (Smart City) en door binnen de Kien te werken aan maatschappelijke opgaven met hulp van digitale technieken voor de leefomgeving. Ook werken we met de partners op de Gasfabriek aan een data-gedreven aanpak ondernemersondersteuning, bijvoorbeeld in het kader van het startup-ecosysteem.

Samenwerking in het netwerk

De hechte samenwerking met de economische partners in Deventer is in de afgelopen 4 jaar essentieel gebleken voor de resultaten die zijn behaald. De succesvolle aanpak van de gevolgen van de coronacrisis, de sterke ontwikkeling van de binnenstad, en ook de projecten de Kien, Toekomstbestendige bedrijventerreinen en Human Capital agenda, zouden zonder deze samenwerking niet zo ver zijn gekomen. Partnerschappen (SDG 17) zijn dan ook belangrijke randvoorwaarden voor het behalen van resultaten.

Deventer Economisch Perspectief (DEP)

In het DEP zijn MKB Deventer, Deventer Kring van Werkgevers, Bedrijven Parkmanagement, middelbaar en hoger beroepsonderwijs en de gemeente vertegenwoordigd. De eerste resultaten van de 3 DEP projecten: 'Jouw stad als werkgever', 'Stadscampus de Kien', 'Werklocaties van de toekomst' zijn inmiddels concreet zichtbaar. Voor de komende periode zijn, naast de genoemde projecten, 2 bovenliggende programmalijnen benoemd; 'Human Capital' en het 'Creëren van Bedrijvigheid'. Voor de programmalijn Human Capital is in nauwe afstemming met de gemeente een Deventer Human Capital agenda opgesteld. Deze heeft als doel het versterken van de leer- en ontwikkelcultuur van studenten, (potentieel) werkenden en ondernemers in de gemeente Deventer. Deze is gericht op het benutten van ieders talenten en beoogt te investeren in vaardigheden van (potentieel) werkenden. Onder de programmalijn 'Creëren van bedrijvigheid' is het project 'Smart energy hub' toegevoegd, waarmee we de netcongestie aan willen pakken.

AFBEELDING: IMPRESSIE VAN DE KOP HANDELSKADE, ONDERDEEL VAN STADSCAMPUS DE KIEN

Een sterk ecosysteem voor ondernemerschap

We stimuleren een sterk ecosysteem voor ondernemerschap en maken dit mogelijk. Zo werken we op het Gasfabriek-terrein onder andere samen met het Ondernemershuis, Saxion en de provincie aan een Deventer startup, scaleup en startup ecosysteem. Verder treffen de economische partners als MKB-Deventer, Deventer Kring Werkgevers en Bedrijvenparkmanagement elkaar op de Gasfabriek op het ondernemersplein, ondersteund door het Ondernemershuis. Inmiddels hebben ook partijen als de regio Steden-driehoek, UWV en de middelbare en hogere onderwijsinstellingen daar een plek gevonden, waardoor de samenwerking sterker is geworden. Alleen al door nabijheid en de daarbij behorende (toevallige) ontmoetingen. Wij nemen actief deel in dit netwerk en stimuleren verdere samenwerking. Binnen Stadscampus de Kien wordt gezamenlijk gewerkt aan de uitwerking van nieuwe businesscases. De gebiedsontwikkeling in de Kien draagt bij aan de stadscampus. Zo ontwikkelen we ruimte om te werken, leren, wonen en ontmoeten. Het S/Park-terrein wordt door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) ontwikkeld tot innovatief bedrijventerrein voor innovatieve maakindustrie en circulariteit voor het MKB. Als gemeente zien we vanuit ons instemmingsrecht actief toe op de hoogwaardigheid van deze ontwikkeling op basis van het economisch profiel dat door de gemeenteraad is vastgesteld.

De Deventer netwerkaanpak bij ondernemersondersteuning

Voor het behalen van resultaten op thema's als vernieuwing economische structuur, ruimte voor ondernemerschap en arbeidsmarkt is het bereiken van individuele bedrijven een noodzakelijke voorwaarde. Met de coronacrisis-aanpak in Deventer is het DEP in nauwe samenwerking met de lokale economische partners en de gemeente succesvol geweest in het ondersteunen van een brede groep ondernemers. Daarbij is een groot bereik tot in de haarvaten van de lokale economie opgebouwd.

We willen dat behouden en vergroten door onder meer een gezamenlijke agenda, inhoudelijke afstemming tussen de accountmanagers van de economische partners en op basis van de netwerken van partners en datagericht bedrijven benaderen. In antwoord op de energiecrisis is de Ondernemershelpdesk energiecrisis volgens dezelfde principes ingericht. Ook wordt deze aanpak toegepast in het DigiSmart-project om het brede MKB te helpen bij digitalisering. Daarbij is dit project ingebracht bij de regio om deze in samenwerking met de gemeente Apeldoorn regionaal uit te bouwen. Via de G40 hebben we deze aanpak ingebracht in een pilot die is aangeboden aan het ministerie van EZK, waarbij wordt gelobbyd voor middelen om deze aanpak verder uit te breiden.

Ondernemersdienstverlening gemeente

Een gezonde bedrijvendynamiek

Ondernemingen maken verschillende fasen door. Van starter naar scaleup tot volwassen bedrijf. In elke fase zijn er kansen en bedreigingen. We streven naar een gezonde bedrijvendynamiek, door waar nodig bedrijven steun te bieden. Daarmee stimuleren we het creëren van banen, voorkomen we maatschappelijke kosten (faillissementen, uitkeringen en schulden) en jagen we de broodnodige vernieuwing van de economie aan. We doen dit samen met onze economische partners, verenigd in het Ondernemershuis Deventer. Ook werken we nauw samen met het programma Werk en Inkomen dat de regeling Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ) uitvoert. Synergie van beleid zorgt ervoor dat het resultaat meer is dan de som der delen. We helpen de ondernemers die de zware financiële gevolgen van corona en de energiecrisis ervaren.

De diensten van de gemeente

De gemeente verleent zelf ook een scala aan diensten aan ondernemers. Denk aan vergunningverlening, toezicht en handhaving, en klantcontacten aan telefoon en balie. In het sociale domein zijn er veel diensten voor bedrijven als werkgever. Het is belangrijk dat deze dienstverlening op orde is en geen onnodige drempels opwerpt. Een kans om initiatieven beter te ondersteunen ontstaat met de komst van de Omgevingswet die juist dát als een van haar doelstellingen heeft.

AFBEELDING: ONDERNEMER IN HAAR HISTORISCHE BORSTELWINKEL, MENSTRAAT

AFBEELDING: TEAM OV IN OVERLEG

Het programma Economie werkt nauw samen met de overige beleidsprogramma's en projecten om het economisch perspectief onderdeel te laten zijn van integrale afwegingen.

Naast de genoemde publieke dienstverlening is ons Bedrijvenloket (bestaande uit de accountmanagers bedrijven, bij team OV) de spin in het web om de verbinding te leggen tussen de gemeentelijke organisatie en vragen van bedrijven. Niet alleen helpen ze bedrijven de weg te vinden binnen de gemeente, maar ook gaan ze actief naar bedrijven toe om behoeften op te halen en verbinding te leggen met ons economisch beleid. Dit doen ze in afstemming en samenwerking met de gemeentelijke collega's die vanuit hun publieke rol in contact staan met bedrijven en de accountmanagers van onze economische partners.

Een belangrijke rol voor de gemeentelijke accountmanagers is het onderhouden en bewaken van relaties met bedrijven en instellingen in de gemeente Deventer. Als vooruitgeschoven post vangen de accountmanagers signalen op en geven deze af ten behoeve van de gemeentelijke beleidsvorming en uitvoering. Dit gaat om:

- **Huisvestingsvragen**
- **Geschillen**
- **Relatiebeheer**
- **(Ervaring gerelateerd) intern advies**

Vanuit die laatste activiteit is er de afgelopen twee jaar een nauwe samenwerking ontstaan met de beleidscollega's van het programmateam Economie. In de dagelijkse praktijk wordt er samengewerkt op verschillende thema's: Toekomstbestendige bedrijventerreinen, Beroepshaven, Arbeidsmarkt, acquisitie voor bedrijventerreinen met name A1 Bedrijvenpark en de Binnenstad.

Om de onderlinge samenwerking in het netwerk mogelijk te maken, werken we samen met Deventer Marketing, het DEP en het Ondernemershuis aan de doorontwikkeling van het platform www.ondernemen-indeventer.info. Deze site bevat informatie over wonen, werken, studeren en netwerkbijeenkomsten in Deventer. Hier wordt ook de economische informatie op de gemeente Deventer website op afgestemd. Daarnaast werken we met Deventer Marketing verder aan het aanscherpen van het (internationale) economische marketingprofiel van Deventer.

3. Aantrekkelijke stad en platteland

AFBEELDING: DECORATIEVE PARAPLU'S IN DE VLEESHOUWERSTRAAT

Deventer op de kaart

De komende periode werken we verder aan Deventer als aantrekkelijke stad en buitengebied voor bewoners, bezoekers, bedrijven en talent. We gaan het merk Deventer, de sterke kanten van onze gemeente en onze strategische doelen nadrukkelijker voor het voetlicht brengen. Dit is ook van belang om de regionale aantrekkingskracht te versterken en beter op de kaart te zetten. De komende periode hebben we daarbij de focus op de volgende aspecten:

Bruisende binnenstad

We werken samen met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren aan een mooie, levendige binnenstad, waar bezoekers het naar hun zin hebben en het fijn is om te wonen, te verblijven en te werken. De Deventer groeiambities hebben grote effecten op de binnenstad als dé

huiskamer van Deventer. Het kernwinkel- en horecagebied groeien in de nabije toekomst uit naar een groot publiekshart, waar naast winkelen en horeca nog meer functies als wonen en werken, mogelijk zijn. Dit levert kansen op voor ondernemers en culturele instellingen, omdat nieuwe bezoekersgroepen ook leiden tot potentieel nieuwe klanten. We geven nieuwe dragers van de binnenstad de ruimte (cultuur, ambacht, enzovoort), zodat de veelzijdigheid verder groeit.

Centrumschil

De Deventer binnenstad maakt ruimtelijk gezien onderdeel uit van de Centrumschil. Een grotere structuur die zich vanuit het centrum over de Buitengracht noordwaarts uitstrekt richting station, en oostwaarts richting de aangrenzende werklocaties Bergweide en Havenkwartier tot aan het Hanzetracé.

Vanwege de nabijheid van de binnenstad met haar voorzieningen en het station op loopafstand geldt de Centrumschil als dé plek om nieuwe stedelijke woon- en werkmilieus toe te voegen. Snelle en comfortabele fietsroutes verbinden de Centrumschil met de binnenstad en het buitengebied en maken dit een aantrekkelijke woonomgeving voor jongeren, creatieve stedelingen en vitale ouderen.

Dwaalstad

Tussen de Buitengracht en het kernwinkel- en kernhorecagebied ligt het zogeheten dwaalmilieu, als overgangsgebied van de Centrumschil naar de binnenstad. Beide gebieden vloeien hier naadloos in elkaar over in een zone van sfeervolle historische straatjes en pleintjes. Het dwaalmilieu is een gebied dat zich onderscheidt in verrassing, verleiding, rust en historische context. Het biedt een rijke mix van woningen, bijzondere winkels, horeca, galerieën, monumenten, ambacht, tuinen en hofjes en is een aanvulling op het kernwinkel- en horecagebied.

Doordat hier wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd, heerst er gedurende de gehele dag een ontspannen en toch levendige sfeer. De binnenstad bruist, versterkt en vergroot zijn waarde met diverse voorzieningen voor alle inwoners, ons bedrijfsleven en werknemers.

We onderzoeken wat een optimale mix van functies is voor onze bruisende binnenstad, de centrumschil en de randen en hoe we die mix samen met onze partners in die gebieden kunnen realiseren (transformatieplan voor binnenstedelijke functies). Dit draagt bij aan een aantrekkelijke, compacte en flexibele binnenstad en de transformatie naar place to be. Door bij deze opgaven oog te hebben voor aspecten als veiligheid, duurzaamheid en betrokkenheid van inwoners geven we lokaal invulling aan Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11).

Gezamenlijk investeren in de binnenstad

Ontwikkelingen in de binnenstad

We coördineren de uitvoering van de Agenda Binnenstad Deventer 2.0 en voeren het Vierde Stadsarrangement uit, waarvoor we een subsidie hebben ontvangen van de provincie. We geven in 2023 een tussenstand van de uitvoering van de Agenda Binnenstad, waarin we ook een doorlopende bijdrage geven naar de verwachte afronding van de agenda. We investeren in de openbare ruimte, in (fiets)bereikbaarheid, goede voorzieningen en een ruim cultureel aanbod. Ondernemers en vastgoedeigenaren investeren in de binnenstad via de BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) binnenstad. In 2022 zijn deze zowel voor de vastgoedeigenaren als voor de ondernemers weer verlengd met een periode van 5 jaar: 2023 tot en met 2027.

Samen met hen werken we aan een goed vestigingsklimaat, de ontwikkeling van de binnenstad en specifieke plekken als het Stadshof, de pleinen en het Broederenkwartier in een place to be, vernieuwend ondernemerschap en een groeiend aantal bezoekers. We investeren ook in een openbare ruimte die aantrekkelijk is als verblijfsgebied en die mogelijkheden biedt voor klimaatadaptatie, groen en slimme en schone vormen van mobiliteit. De binnenstad is dé plek voor toepassing van innovatieve technieken, talentontwikkeling en samenwerking met onderwijs en studenten. Met onze investeringen nodigen we anderen uit bij te dragen aan de kwaliteit van de binnenstad. Dit levert een bijdrage aan verschillende SDG's, waaronder Industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9), Klimaatactie (SDG 13) en Partnerschappen (SDG 17) om doelstellingen te bereiken.

AFBEELDING: MUURSCHILDING OP DE HOEK VAN DE KLEINE OVERSTRAAT EN DE TREURNIETSGANG

Samenwerking

We investeren in het organiserend vermogen van de partijen in de binnenstad, zodat alle belangen goed vertegenwoordigd zijn. Dat komt de samenwerking in de zogenaamde Gouden Cirkel, waarin we alle belanghebbenden samenbrengen, ten goede. Met Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM) overleggen we bijvoorbeeld over de noodzakelijke investeringen in de binnenstad. Samen met Stichting Bewoners Binnenstad Deventer (SBBD) brengen we de belangen van inwoners nadrukkelijker in beeld om een goed evenwicht te bewaren in de binnenstad en het als woongebied aantrekkelijk en leefbaar te houden. De kermis en de markten leveren een belangrijke bijdrage aan het functioneren van de binnenstad. We geven de kermis en de markten een positie van ‘meer van de stad’ in plaats van ‘slechts in de stad’.

Economie én cultuur

We werken aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de rijke cultuurhistorie, goede culturele voorzieningen en aantrekkelijke programmering. Dit draagt bij aan de levendigheid van Deventer als vestigingsplaats voor bedrijven én hun werknemers. Daarom stimuleren we de samenwerking en afstemming tussen uitvoeringsorganisaties die evenementen en activiteiten organiseren in de binnenstad, waaronder citymarketingorganisatie Deventer Marketing, Events dEVENTer, Binnenstadsmanagement en Deventer Verhaal. Om dit te bevorderen stemmen we bijvoorbeeld onze opdrachten en subsidiebeschikkingen op het snijvlak van economische en culturele activiteiten beter op elkaar af. Dit draagt eraan bij dat we samen met onze partners een gezamenlijk verhaal en een sterk merk voor Deventer neerzetten.

Authentieke, eigenwijze, vernieuwende Hanzestad

Deventer Marketing zet Deventer nog beter op de kaart bij de doelgroepen bewoners, bedrijven, bezoekers en talent. Zij doet dit door het stimuleren en ondersteunen van activiteiten die bijdragen aan een onderscheidende positionering en identiteit van Deventer als authentieke, eigenwijze, vernieuwende Hanzestad. Een sterk Deventer merk is ook belangrijk om de groeiambitie en bijbehorende woningbouwopgave van Deventer te realiseren en jong talent aan te trekken én te binden. We werken samen aan het opzetten van een vergader- en congresbureau, om meer zakelijke bezoekers naar Deventer te trekken.

In samenwerking met het Ondernemershuis en andere economische partners positioneert Deventer Marketing voor het ondernemen in Deventer het portal (ondernemen-indeventer.nl) als dé online plek waar zichtbaar wordt hoe het is om in Deventer te ondernemen, werken, wonen en studeren. Daarnaast onderhoudt Deventer Marketing een netwerk voor vrije tijd en toerisme, transformatie van de binnenstad, aanpak van leegstand, kwartierenaanpak en herstructurering van bedrijventerreinen. We bevorderen de aansluiting tussen de verschillende marketingstrategieën van Deventer Marketing en gemeentelijke ambitiedocumenten als de routekaart Wonen en Voorzieningen, Wonen, Werken en Verjongen, en de ontwikkeling van de visie Deventer 2040.

Horeca

De gemeente Deventer, inclusief dorpen en buitengebied, heeft een aantrekkelijk aanbod aan horeca, waarvan ruim de helft is gelegen in de binnenstad. Het aanbod in de binnenstad van Deventer heeft naast haar functie als uitgaansgelegenheid een belangrijke winkelondersteunende functie én een functie voor de bezoekers van culturele voorzieningen. Dit centrumaanbod is er voor de lokale bevolking en voor zakelijke en toeristische bezoekers van buiten. Het aanbod in wijken en dorpen heeft vooral een lokale en recreatieve functie, maar we treffen hier ook enkele grotere aanbieders aan met hun eigen kwaliteit, aantrekkingskracht en doelgroep. De horeca is aan het oprabbelen van de coronacrisis, maar heeft het nog steeds zwaar. Hiervoor is volop aandacht. En samen met Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Deventer, wordt nauw samengewerkt om de aantrekkelijkheid van onze horeca vast te houden en te verbeteren. Het Horecabeleid is in 2021 geëvalueerd en met de daaruit voortkomende actiepunten gaan we aan de slag.

Terrassen

In mei 2022 is besloten een permanente uitbreiding van de terrassen mogelijk te maken. Zo kunnen nu de looppaden met maatwerk via een terrasvergunning op de Brink toe worden gestaan. Hierdoor kregen horecabedrijven de mogelijkheid een groter terras te exploiteren. Tegelijkertijd is ook geconstateerd dat er de afgelopen periode een verrommeling van de terrassen is ontstaan met objecten die er niet thuishoren. Samen met Koninklijke Horeca Deventer en SDBM gaan we aan de slag de terrassen weer de gewenste uitstraling te geven. De gemeenteraad heeft op 14 september 2022 hierover een motie aangekomen en geld vrijgemaakt dat in 2023 is ingezet via team Toezicht en Handhaving.

Detailhandel

In onze gemeente is sprake van een fijnmazige detailhandelsstructuur (hoofdstructuur en ondersteunende structuur) die prima functioneert, maar natuurlijk altijd nog geoptimaliseerd kan worden. Zo wordt voortdurend gewerkt aan een zo gevarieerd mogelijk winkelaanbod, zowel in de binnenstad als in de wijkwinkelcentra en de dorpen. Op basis van de recente evaluatie Visie op de Detailhandelsstructuur 2015-2020, kunnen we concluderen dat de visie en alle inspanningen van de afgelopen jaren hebben bijgedragen aan een gezonde en toekomstbestendige structuur van onze detailhandelsvoorzieningen. Winkelcentra zijn versterkt, de binnenstad staat er goed voor en voor de dagelijkse boodschappen hoeft men in onze gemeente over het algemeen niet ver te reizen. Er zijn nog wel aandachtspunten die een plek krijgen in concrete actie. Aandachtspunten en verbeteringen bespreken we samen met Deventer Binnenstadsmanagement als het gaat om de binnenstad. En met commissie Horeca, Ambulante Handel en Detailhandel (HAD) als het gaat om winkelcentra, als Colmschate en RSC De Snipperling. Deze commissie geeft het college gevraagd en ongevraagd advies over vraagstukken op gebied van onder meer detailhandel. In de dorpen worden regelmatig ondernemersavonden georganiseerd waarbij de detailhandel altijd goed vertegenwoordigd is.

Supermarkten

Ook heeft de gemeente in 2022 een onderzoek laten uitvoeren naar een toekomstbestendige supermarktstructuur. Dit vormt belangrijke input om initiatieven op gebied van supermarkten goed te kunnen beoordelen. Bovendien kan dit onderzoek worden gebruikt als inbreng voor het traject Wonen en Voorzieningen en de actualisering van de Omgevingsvisie of een integraal 'Omgevingsprogramma Voorzieningen'.

Toerisme en Recreatie

Het Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie dat eind 2021 is vastgesteld, vormt de basis voor onze inzet op de bevordering van toerisme en recreatie. De doelstelling is om meer binnen- en buitenlandse toeristen te trekken en daarmee ook de werkgelegenheid in de sector te vergroten. Een van de ambities uit dit programma is meer samenhang creëren tussen stad en platteland, bijvoorbeeld door middel van combinatiebezoek met arrangementen aan te bieden. Door samen te werken met organisaties als Deventer Marketing, Salland Marketing en Hanzesteden Marketing investeren we in de promotie van Deventer als Hanzestad aan de IJssel, gelegen in Salland.

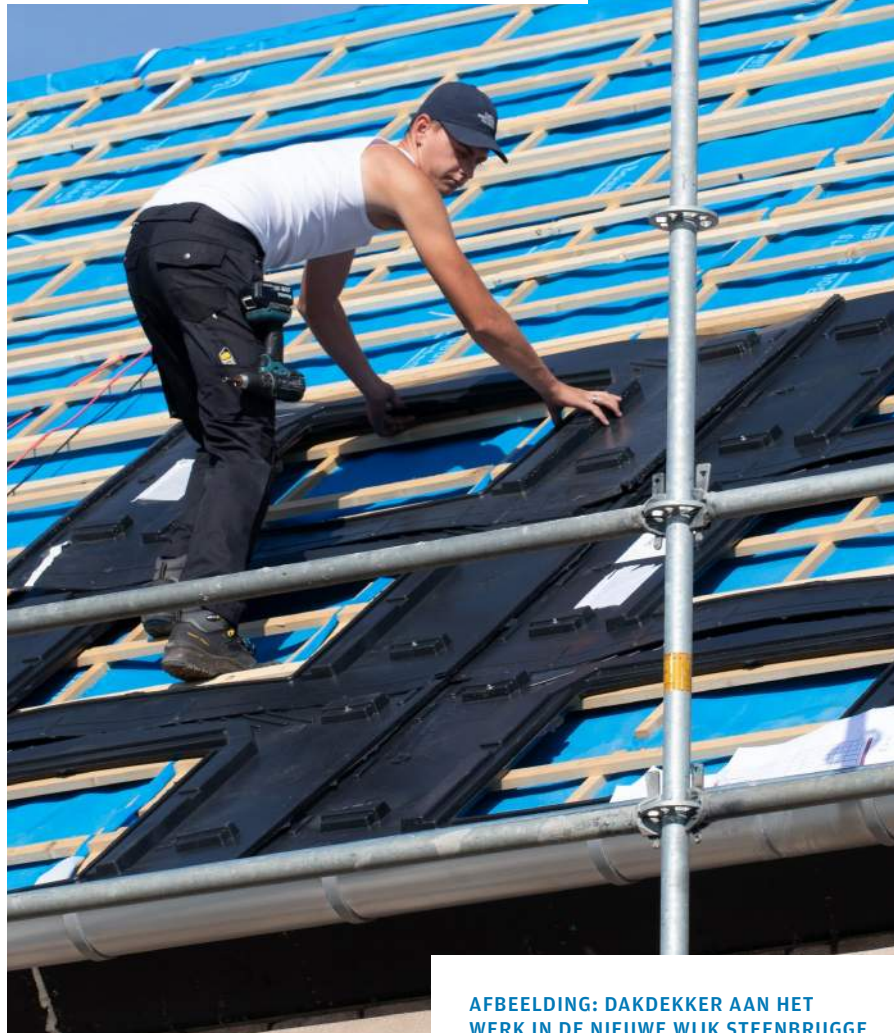
Dorpen en platteland

Deventer kenmerkt zich door de historische binnenstad aan de IJssel en het groene ommeland. De combinatie van stad én platteland heeft een grote aantrekkingskracht op bewoners, toeristen en bezoekers. Daarom vinden we het belangrijk om in nauw contact te zijn met ondernemers op het platteland en in de dorpen die investeren in de voorzieningen in het buitengebied. Het gaat dan met name om vitale horeca, detailhandel en toeristische en recreatieve voorzieningen. In onze marketing is veel aandacht voor Salland waarvan onze dorpen en buitengebied onderdeel uitmaken. Ook organiseren we regelmatig ondernemersavonden in de dorpen om te horen hoe het gaat en om in gesprek te gaan. Ondernemers die met vestigingsvraagstukken zitten, krijgen volop aandacht en begeleiding. Bedrijven in de dorpen en op het platteland dragen bij aan de sociale cohesie, innovatieve kracht en werkgelegenheid van die gebieden. We onderzoeken daarom of er voldoende ruimte is voor lokale bedrijven om zich te vestigen en verder te ontwikkelen. We betrekken hun vraag bij de programmering van de werklocaties.

AFBEELDING: UITZICHT OP LETTELE

4. Veerkrachtige arbeidsmarkt

AFBEELDING: DAKDEKKER AAN HET WERK IN DE NIEUWE WIJK STEENBRUGGE

Een Deventer Human Capital Agenda

Het Deventer bedrijfsleven genereert ruim 50.000 banen. De werkgelegenheid groeit gemiddeld met 1% per jaar en mogelijk meer de komende jaren gezien de ambities van Deventer. Het arbeidsaanbod blijft achter bij deze vraag. We zetten ons daarom in voor een goed functionerende arbeidsmarkt. Voor veel bedrijven is een tekort aan geschikt personeel de belangrijkste belemmering voor verdere ontwikkeling en om de slag naar de toekomst te kunnen maken. Transitie op het gebied van energie, circulariteit, digitalisering en gezondheidszorg zorgen voor voortdurende veranderingen in de aard en omvang van de werkgelegenheid. Het is belangrijk dat de beroepsbevolking in staat is om met die veranderingen mee te bewegen en goed inzetbaar blijft op de arbeidsmarkt.

Deventer wil haar arbeidsmarkt toekomstbestendig maken, zodat ieder talent mee kan doen, bedrijven kunnen bloeien en er een zo goed mogelijke match bestaat tussen vraag en aanbod. Daartoe bestaan verschillende opgaven op de arbeidsmarkt, waarin de beschikbaarheid, wendbaarheid en productiviteit van menselijk kapitaal een cruciale factor is. We laten ons daarbij leiden door de SDG's waarbij gelijke

kansen op de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking, taalachterstand of in armoede uitgangspunt is. Sociaal ondernemerschap is daarin een belangrijke succesfactor.

Deze opgaven zijn geconcretiseerd in een meerjarenplan Human Capital Agenda Deventer 2023 - 2026. De agenda biedt een meerjarig samenwerkingsperspectief tussen het Deventer Economisch Perspectief (DEP) en de gemeente Deventer. Het meerjarenplan is een agenda en uitvoeringsprogramma ineen. Daarnaast helpt deze agenda om de ambities van Deventer zichtbaar te maken in (boven) regionale samenwerkingen en deze beter te kunnen realiseren. Het gaat dan met name om het samenspel tussen regio Stedendriehoek met de Strategische Board en de arbeidsmarktregio. Er zijn drie gemeentelijke begrotingsprogramma's bij betrokken: Werk en Inkomen, Jeugd en Onderwijs en Economie en Internationaal beleid. Hieronder beschrijven we de 3 actielijnen uit de Human Capital Agenda.

Versterken sectorale samenwerking

De meeste mensen in Deventer zijn werkzaam in de zorg, het onderwijs, specialistische dienstverlening (ICT en techniek) en de groot- en detailhandel. Voor de regionale economische ontwikkeling zijn met name de industrie, het grootbedrijf en scaleups belangrijk.

Met de gestage groei van de economie groeit ook de logistiek, met name op A1 Bedrijvenpark. Deventer en de Stedendriehoek staan in de landelijke top 20 van logistieke hotspots (18e positie) De meeste groei in de vraag naar personeel in Deventer wordt verwacht in de ICT, techniek, transport en logistiek, en de zorg. De krapte op de arbeidsmarkt maakt de economie in Deventer kwetsbaar.

We zetten ons daarom in voor het versterken van de samenwerking tussen bedrijfsleven en het onderwijs om te komen tot gezamenlijke actie-agenda's die bijdragen aan het vergroten van de beschikbaarheid van personeel voor de economische groeisectoren als ICT, techniek en productie, en logistiek. Dat vereist een sterk en actief bedrijfennetwerk per sector. Met inzet vanuit het accountmanagement willen we met name de netwerken voor de techniek en productie en de ICT versterken en uitbouwen. Daarnaast werken we aan een regionaal netwerk logistiek in de regio Stedendriehoek dat ook de uitvoering van de ambities 'Vaart in de Haven' kan versterken en tegelijkertijd richting geeft aan de actie-agenda voor leren en werken in de logistiek in Deventer.

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt doen werkgevers in en buiten Deventer een groot beroep op de inzet van arbeidsmigranten. Er is een verkenning uitgevoerd om de omvang en de impact voor de beleids-terreinen wonen, welzijn, werken en veiligheid nader te duiden. Op basis van deze verkenning is een plan van aanpak gemaakt, waar ook economie aan zal bijdragen.

Leercultuur versterken in het bedrijfsleven

Een goed toegeruste, wendbare en weerbare beroepsbevolking is een van de belangrijkste sleutels tot succes in de ontwikkeling van onze economie en brede welvaart. Aangezien elk talent telt, moet het makkelijker worden voor mensen om (met behulp van scholing) stappen te zetten op de arbeidsmarkt: van opleiding naar werk, van werk naar werk, van sector naar sector en van geen baan (werkloos of niet uitkeringsgerechtigd onbenut arbeidspotentieel) naar wél een betaalde baan.

AFBEELDING: STUDENTEN IN DE BUURT VAN SAXION

Daarom zetten we in op het versterken van urgentiebesef om de leercultuur in bedrijven te versterken en eventueel in een aanpak voor het kleinere MKB te voorzien, omdat deze bedrijven daartoe minder toegerust zijn. De sectorale samenwerking is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Deze netwerksamenwerking is nodig om werkgevers te informeren over en te betrekken bij de ontwikkeling van een aanpak voor de versterking van de leercultuur in het MKB.

Daarnaast is het belangrijk om één herkenbare plek te creëren waar werkgevers en werknemers terecht kunnen met hun vraag en waar zij direct geholpen worden. De inzet is om een herkenbaar centrum voor levenlang ontwikkelen in te richten bij de Gasfabriek met laagdrempelige dienstverlening door publiek en private partijen voor iedereen die daar behoefte aan heeft. Daarmee versterken we de leercultuur die mensen, bedrijven en opleiders verbindt. Deze plek en samenwerking bij de Gasfabriek is een belangrijke verbindende schakel tussen nationale instanties en beleid (ministeries van sociale zaken, onderwijs en economische zaken) en lokale

uitvoeringskracht (KonnekteD, Ondernemershuis, MKB, Saxion Parttime school en praktijkleren in het MBO).

Ook willen we verkennen hoe de samenwerking met de Human Resources kring van de DKW hierin verder vorm kan gaan krijgen. Belangrijk om over deze handelswijze in de regio Stedendriehoek en Factor Werk tot overeenstemming te komen zodat de impact van deze inspanningen wordt versterkt en structureel kan worden gemaakt.

Talentontwikkeling voor transitie op gebied van klimaat, digitalisering en gezondheid

Deventer omarmt de SDG's en staat daarmee voor grote uitdagingen op gebied van de maatschappelijke transitie als energie, klimaat, digitalisering, gezondheid en circulariteit. Opgaven die vragen om innovatieve oplossingen en slim ondernemerschap. De krapte op de arbeidsmarkt

daagt ons enerzijds uit om met minder mensen het werk te realiseren en dus productiever te worden. Anderzijds gaat het erom dat medewerkers zich blijven ontwikkelen met nieuwe vaardigheden om de transities vorm te geven. De positie van jongeren krijgt hierbij bijzondere aandacht op het gebied van talentontwikkeling.

We versterken de innovatiekracht van de arbeidsmarkt en het realiseren van de bovengenoemde transities. Dit doen we door in te zetten op ‘learning communities’. Dit zijn publiek private samenwerkingen van bedrijven (MKB) en kennisinstellingen waarin concrete organisatievraagstukken centraal staan om te leren, werken en innoveren. Een voorbeeld hiervan is Stadscampus de Kien, waarin bedrijven, onderwijs en gemeente samenwerken aan nieuwe digitale technieken op het gebied van onze leefomgeving en klimaat. Deze combinatie zorgt voor het behoud van talent en ontwikkeling van pilots, fieldlabs en learning communities.

We richten ons op het verkennen, aanjagen en ondersteunen van tenminste 5 learning communities binnen een van de transities gericht op energietransitie, circulariteit, digitalisering en gezondheidszorg. We starten met energietransitie en digitalisering, omdat daar bedrijven of samenwerkingen – in meer of mindere mate – klaar staan om te starten of gestart zijn. Deze

samenwerkingen gaan we actief benaderen en samen met hen verkennen welke expertisebehoefte en talentontwikkelingsvraagstukken zij ervaren om meer impact te kunnen maken in een van de transities.

Deventer op de kaart als perspectievolle stad om te studeren en te werken

Het aanspreken van werkgevers en mensen om in beweging te komen voor de Human Capital Agenda Deventer bepaalt het succes van het uitvoeringsprogramma. Onderdeel hiervan is het verwijzen naar de juiste hulplijnen (projecten/programma's en/of loketten – ‘no wrong door’). Om dit te optimaliseren werken we samen met het Ondernemershuis en Deventer Marketing aan een gerichte communicatie- en marketingstrategie en benutten we hun dataportal in de communicatie met ondernemers en medewerkers. Daar horen ook imagooversterking van Deventer als aantrekkelijke stad om te wonen én te werken bij, gericht op studenten, starters, werkenden en kwetsbare doelgroepen. Ons doel is alles zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk maken voor zoveel mogelijk inwoners én ondernemers.

5. Deventer internationale Hanzestad

AFBEELDING: STEMMING IN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN HET INTERNATIONALE HANZEVERBOND OVER HET ONTSTAAN VAN DE WERKGROEP 'SUSTAINABLE HANSA' TIJDENS DE INTERNATIONALE HANZEDAGEN IN NEUSS, 2022

Internationaal Beleid en de Global Goals for Sustainable Development

Deventer is een open en internationale handelsstad. Het internationaal beleid verbindt de gemeente Deventer, lokale organisaties en bedrijven met de rest van de wereld. Veel Deventer ondernemers zijn internationaal georiënteerd, vanwege hun internationale medewerkers, opdrachten en export, inkoop en investeerders.

Globaliseren is voor ondernemers een continu proces vanuit de eigen economische kansen, doelstellingen en motivatie. De 17 Global Goals for Sustainable Development (SDG's) sluiten hierbij aan. De SDG's bieden aanknopingspunten om nieuwe business en activiteiten van Deventer MKB'ers te stimuleren, bestaande initiatieven te ontwikkelen en activiteiten van Deventer organisaties meer te koppelen aan thematische gebieden waar groeipotentieel zit. Het Ondernemershuis Deventer - als SDG House van de regio Stedendriehoek - vervult hierin een belangrijke rol. Wij blijven de internationale handel en export vanuit Deventer verder bevorderen en onze stad profileren als vooruitstrevende SDG gemeente. In dat kader stimuleert de gemeente ook internationale maatschappelijke activiteiten. Dit omdat het internationaal beleid ook nauw verbonden is met doelstellingen en internationale activiteiten van diverse Deventer organisaties. Bij alle internationaal georiënteerde activiteiten worden jongeren (organisaties) en onderwijsinstellingen betrokken. De komende periode hebben wij de focus op:

Internationale handel en export bevorderen

Met de bevordering van internationale handel vanuit Deventer willen we bijdragen aan Eerlijk werk en Economische groei (SDG 8) en daarmee aan het versterken van de economische structuur van onze stad. (Internationale) partnerschappen (SDG 17) zijn hierin zeer relevant, niet alleen voor onze nauwe samenwerking met het MKB Trade Office maar ook voor de partnerschappen die het Trade Office met buitenlandse ondernemersverenigingen aangaat.

Synergie creëren door samenwerking en verbinding

Met ons internationaal beleid spannen we ons in voor bewustwording over de meerwaarde van internationalisering binnen diverse sectoren. De internationale dimensie zorgt voor nieuwe kansen, ook voor de economie van Deventer. Wij willen dit wegens gebleken succes in de eigen stad en over de grens verder verdiepen en verbreden. De netwerken van het **International Office** (een informeel orgaan waarin bedrijven, onderwijsinstellingen en culturele instellingen, vrijwilligersorganisaties en de gemeente hun buitenlandse contacten en expertise regelmatig uitwisselen) en het **Periodiek overleg internationale samenwerking** (met +/- 35 vrijwilligersorganisaties die internationaal opereren) worden hierbij betrokken. De gemeente ondersteunt de organisaties van het periodiek overleg via een subsidie-regeling en door ze twee keer per jaar bijeen te brengen. Deze organisaties leveren een belangrijke bijdrage aan Geen armoede (SDG 1), Geen honger (SDG 2), Goede gezondheid en welzijn (SDG 3), Kwaliteitsonderwijs (SDG 4), Gendergelijkheid (SDG 5) en Ongelijkheid verminderen (SDG 10). Zij zijn bereid hun kennis, ervaringen en netwerken in de desbetreffende landen aan onderwijsinstellingen en bedrijven uit Deventer aan te bieden en zorgen aldus voor meer synergie, dynamiek en nieuwe kansen.

Deventer profileren als internationale en tolerante Hanzestad

Samen met de internationaal actieve vrijwilligersorganisaties en andere instellingen in de stad, is de gemeente regelmatig betrokken bij publieks-evenementen en lezingen rond culturele identiteit en actuele internationale onderwerpen. Deventer is op verzoek van de gemeenteraad in 2018

aangesloten bij het internationale Shelter City netwerk. Dit netwerk is bedoeld om internationale mensenrechtenverdedigers gedurende drie maanden tijdelijke opvang, training en veiligheid in de stad aan te bieden. De gemeente trekt hierin samen op met Humanitas Woon- en Zorgcentrum, Saxion Hogeschool en andere betrokken Deventer organisaties. Met het besluit van de gemeenteraad wordt dit programma in Deventer voor de periode 2023 t/m 2025 voortgezet. Op deze manier geven we als stad invulling aan Vrede en veiligheid (SDG 16).

Bevorderen van internationale samenwerking

De gemeente stimuleert internationale partnerschappen (SDG 17) die aansluiten bij de activiteiten en behoeften van Deventer organisaties en bedrijfsleven. Wij willen dit voortzetten en waar mogelijk meerwaarde bieden bij kansrijke handelsinitiatieven van ons bedrijfsleven. De meerjarige internationale samenwerking met onder andere Duitsland en Roemenië zetten we voort met bijzondere aandacht voor onderwijs en economische activiteiten en uitwisseling. Daarnaast en op verzoek van lokale partners, staat de gemeente open voor eenmalige bezoeken van buitenlandse (handels)delegaties en andere eenmalige initiatieven op het terrein van internationalisering.

Verder profileren van Deventer als vooruitstrevende SDG-gemeente

De gemeente heeft met haar partners landelijke aandacht getrokken met de inzet van de 17 SDG's in het internationaal beleid. Begin 2020 ontving onze gemeente de VNG-prijs voor 'Meest inspirerende Global Goals gemeente van Nederland' in de categorie 'Verbinders: Samenleving - Bedrijfsleven'. De doelen dragen bij aan de (inter)nationale profilering

AFBEELDING: WETHOUDER THOMAS WALDER HIJST DE GLOBAL GOALS-VLAG OP HET STADHUIS

van Deventer. Zij vormen ook een vliegwiel om kansen voor innovatie en nieuwe economische activiteiten te benutten. Via de Kerngroep 'Deventer-4GlobalGoals' werken bedrijven, onderwijsinstellingen, de creatieve sector, maatschappelijke organisaties en de gemeente samen aan een duurzame toekomst en economische groei van onze stad. Bedrijven die een waardevolle bijdrage aan de lokale economische groei leveren, hebben vaak ook een positieve impact op diverse maatschappelijke opgaven in Deventer. Wij willen dit proces in de komende jaren voortzetten en uitbouwen met de SDG's als kompas bij de gemeentelijke inzet op samenhangend en duurzaam economisch beleid. Dit doen we samen met de kerngroep Deventer4GlobalGoals, het SDG House van de regio Stedendriehoek en andere partners.

Samenwerken in de Hanze en het Nieuwe Hanzeverbond

Als historische Hanzestad is Deventer – samen met 190 voormalige Hanzesteden in 16 Europese landen – sinds 1980 lid van het Nieuwe Hanzeverbond. Dit verbond organiseert naast bestuurlijke, ambtelijke en maatschappelijke samenwerking, de jaarlijkse Internationale Hanzedagen in

de zomer. Het gezamenlijk optreden met andere Nederlandse Hanzesteden via Hanzesteden Marketing is zeer bevorderlijk voor het toerisme naar Deventer. Maar ook in bredere economische zin winnen de Hanzedagen aan betekenis, door het jaarlijks economisch forum. MKB Trade Office is steeds meer voortrekker bij de organisatie van regionale handelsdelegaties naar deze jaarlijkse Hanzeactiviteit en heeft via deze weg een langdurige samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de ondernemersvereniging uit Rostock.

Momenteel wordt de samenwerking met andere buitenlandse ondernemersorganisaties verkend. Wij willen dit blijven ondersteunen en waar mogelijk de samenwerking in Hanzeverband vanuit economisch perspectief, maar ook voor de jeugd samen met Saxion en rondom de 17 SDG's, verdiepen. Op initiatief van de gemeente Deventer samen met de gemeente Osnabrück, zijn de SDG's sinds kort verankerd in de Hanze. Het thema is opgenomen in de statuten van de Hanze en wordt als leidraad gebruikt voor de activiteiten tijdens de jaarlijkse Hanzedagen. Daarnaast organiseert de nieuwe werkgroep 'Sustainable Hansa', waar de gemeente Deventer ook aan deelneemt, diverse (online) internationale kennisuitwisselingen rondom duurzaamheid. Dit kan de aantrekkingskracht van de Hanzesteden verder verhogen.

